

belki ilk belki son yardım 2

Hazırlayan
Ecz. MURAT KALYONCU

Kıymetli meslektaşlarım; Gerek okul sıralarında gerekse okul sonrası dost sohbetlerinde sık sık tekrarladığımız; "Yav arkadaş bu kadar derside ne için okuduk ki bunların hangileri ile sosyal hayatta karşılaşıyoruz!" şeklindeki yakınmaları hepimiz çok iyi hatırlarız.. Aslında okul zamanında aldığımız eğitimi eczanelerimizde kullanmayı isteriz de.. Mesela gün içerisinde onlarca reçete arasında içerisinde majistral ilaç ihtiva eden reçetelere gösterdiğimiz ilgi ağır farmasotik teknoloji laboratuvarlarına, piyasaya yeni giren bitkisel tedavi desteğini hemen inceleme isteği farmakognozi deslerine ve hastaya ilacını nasıl ve ne şekilde kullanması gerektiğini anlatma isteği farmakoloji derslerine duyduğumuz ilgi ve özlemin ifadesidir.. Sizlerde hatırlarsınız ki bunca ders arasında birde tıbbi ilk yardım dersi aldık. İnşallah aramızda ki hiçbir arkadaşımız hayatı boyunca bu dersin uygulaması ile karşılaşma durumunda kalmaz. peki ama ya böyle bir durumla karşılaşırsak ve olayın şoku içerisinde az çok bildiğimiz şeyleri de unutup kaza yerinin etkisiz eleman görevini üstlenirsek kendimiz ne derece afedebilir bundan sonraki hayatımızda mesleğimizi hangi aşkla yerine getirebiliriz.. İşte gelin bu durumu yaşamamak için eski bilgilerimizi tazelemiş olalım

BOĞULMALAR - 1

Hava yoluna yabancı cisim kaçması durumunda, eğer hastanın bilinci açıksa hastanın arkasına geçerek beline kollarınızı dolayın. Bir yumruğunuzla diğerini kavrayıp göbeğin üzerine yerleştirin. Kollarınızı sıkarak hastanın karnına yukarıya doğru basınç uygulayın. Bu işi 6-10 kez tekrarlayın. Bu işlem aşırı şişman ya da hamile bayanlarda göğüs kafesine bastırılarak uygulanmalıdır.

BOĞULMALAR - 2

Solumun yoluna yabancı cisim kaçmasından şüphelendiğiniz ve bilinci kapalı bir hastaya ilk yardım için aşağıdaki sırayı uygulayınız.

- 1- Derhal yardım çağırınız 112
- 2- Baş geriye atılır ağız açılarak solunum yollarının açılması sağlanır. Parmaklarımız ile Ağız içinde yabancı cisim araştırılır ve ele gelen bir yabancı cisim varsa çıkartılmaya çalışılır.
- 3- Ağızdan ağıza yapay solunum uygulanarak akciğerlerin havalanması sağlanır.
- 4- Yabancı cisim nedeniyle akciğerlerin yapay solunu ile havalanması sağlanmıyor ise hastanın karnına iki

elimiz ile basınç uygulanarak yabancı cismin solunum yollarından çıkartılmasına çalışılır.

- 5- Yeterli olmaz ise ağız açılarak yine yabancı cisim çıkartılmaya uğraşılır.
- 6- Ağızdan ağıza yapay solunum yapılır.
- 7- Gerekirse karına basınç uygulama işlemi tekrarlanır. İlk yardım işlemi solunum geriye dönene kadar devam eder. Bebeklerde Yabancı cisim çıkarma işleminde bebeği dizinizin üstüne yatırıp elinizi karına ve ağızına gelecek şekilde altına yerleştirin. Diğer eliniz ile sırtına ard arda 4 kez vurup yabancı cismin çıkartılmasına çalışılır. Eğer bu biçimde çıkarılmıyorsa sternum (iman tahtası) üzerinden göğsüne bastırarak tekrar deneyin.

ŞOKTAKİ HASTAYA İLK YARDIM

Şoktaki bir insan solgun görünür, soğuk terler ve nabızı zayıflamıştır. Uykuya eğilimlidir ve dikkati dağınıktır. Her an bayılabilir. Şoka girmiş bir insanın acilen ilkyardım ve ilaç tedavisine ihtiyacı vardır. İlk olarak en yakın acil sağlık kuruluşunu arayın.

Şok Nasıl Önlenir? Kaza sonrası, özellikle yanıklar ve kan kaybından sonra şok görülebilir. Her kaza sonrasında yapılan ilk yardım, şoku önlemek veya etkisini azaltmak için yapılması gerekenleri kapsamalıdır. Kafa derisinde kan dolaşımı fazla olduğundan, buranın yaralanması çok kan kaybına neden olur. Eğer yüzeysel bir kafa yaralanmasıyla karşılaşırsanız üzerine sabit bir basınçla, temiz bir bez veya mendil ile bastırın. Eğer derin bir kafa yaralanması mevcutsa temiz bir bezi yararın etrafına gevşek olarak bağlayın. Kanamayı durdurmak için basınç uygularken kırık kemik parçalarını veya yabancı bir cisim beyne içine itebilirsiniz. Bu nedenle şüphelendiğiniz durumlarda ve çok derin yaralarda, yara çevresine basınç uygularken çok dikkatli olmalısınız. Eğer kulaktan su gibi bir sıvı çıkıyorsa (bu sıvı beyin omurilik sıvısı olabilir) kulağa temiz bir bez koyun ancak sıvının dışı çıkmasını önlemesin.

Kol, bacak, parmak vs. gibi bir vücut parçasının kopması halinde kopan parça ve yaralı kişi en kısa sürede bir hastanenin acil servisine götürülmelidir. Müdahale ne kadar geç olursa organın yerine dikilme şansı o kadar az olur. Parçanın temiz ve soğuk tutulmuş olması önemlidir. Mümkünse parçayı plastik bir torbanın içine koyun, onu da içi buz dolu plastik bir torbaya koyun. Kesik uzuv doğrudan buza temas etmemelidir. Yaralıyı hemen bir hastaneye götürün.

ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

Zehirlerin vücuda girmesinde en sık karşılaşılan yol, yutmadır. (Gıda veya ilaç zehirlenmesi gibi.) Diğer yollar ise

ısırıklar, sokmalar, deri yoluyla yapılan enjeksiyonlar, egzoz dumanı gibi zehirli gazların solunması ve akciğerler ya da deri yoluyla zehirli kimyasalların alınmasıdır. Önce zehir danışma merkezini (0800 314 79 00) veya en yakın acil sağlık kuruluşunu arayın. Kişinin bilinci açık ise size şu şekilde talimat verilebilir: Eğer zehir yutulmuşsa zehirin yoğunluğunu azaltmak için su veya süt içirin ve daha sonra zehirden kurtulması için kusmasını sağlayın. Yine de eğer hastanın ne yuttuğunu bilmiyorsanız ya da kişi asit, alkali veya petrol ürünü yutmuş ise ya da zehir danışma merkezi size özellikle kusturmamanızı söylemişse hastayı kusturmayın. Eğer yutulan bir petrol ürünü ise hastaya süt değil su içirin.

Evinizdeki ilkyardım çantanızda aktif kömür bulundurun, ancak zehir danışma Merkezinin talimatları doğrultusunda kullanın. En yakın acil sağlık kuruluşunu arayın Hasta kendinde değilse solunumu kontrol edin. Eğer nefes alıp vermiyorsa ağızdan ağıza suni solunuma başlayın. Kişi kendindeyse ve yuttuğu madde asit, alkali veya petrol ürünü değilse kişiyi yüzü aşağı gelecek şekilde oturtun ya da yatırın (kusulan materyal akciğerlere gitmesin) ve parmağınızı boğazına sokarak kusmasını sağlayın.

Eğer kişi kendinde değil fakat nefes alıp veriyorsa, kendinde fakat uykuluysa, sesli uyarılarla uyandırmaya çalışarak uyanıklık durumunu kontrol edin. Zehirli içerdiğini düşündüğünüz şüpheli kutuları belirleyin, kusulan materyalden analiz için örnek alın. Duman, Kimyasal Madde, Gaz Zehirlenmeleri: Kişiyi dumanlı, gazlı bir ortamdan kurtarıncaya kadar dikkatli olun. Eğer mümkünse kurtarma işlemi tek başınıza yapmayın.

Derin ve hızlı iki üç nefes alıp verin sonra derin bir nefes alın ve dumanlı ortama girmeden nefesinizi tutun. Sıcak hava ve duman solunmamak için yere yakın kalın. Eğer ortam çok sıcak, duman çok yoğunsa nefes alıp vermeniz için özel araç gereciniz olmalı(hava tankı, maske).

Kişiyi dumanlı bölgeden açık havaya çıkarmak dışında herhangi bir girişimde bulunmayın. Kişiyi dumanlı bölgeden uzaklaştırdıktan sonra solunumunu kontrol edin. Eğer nefes alıp vermiyorsa ağızdan ağıza suni solunuma başlayın Sıkı giysileri gevşetin, boyun düşmesini çözün, kravatını gevşetin. Kişi tamamen iyileşmiş gözükse bile acil tıbbi yardım çağırın.

yazımı şöyle bir temenni ve ikazla bitirmek istiyorum inşallah hayatın hiçbir döneminde ilkyardım gerektiren bir durumla karşılaşmayız ama öyle bir durum olursa da o kadar profesyonelce o kadar hassas davranalım ki ilk yardımı hastaya yapılan son yardıma dönüştürmeyelim.. Saygılarımla..